

6)

PREDLAGATELJ: Peter Torkar, župan občine Gorje

POROČEVALEC: Matevž Remškar, Zavod za varstvo kulturne dediščine

**ODLOK O RAZGLASITVI CERKVE SV. NIKOLAJA V
MEVKUŽU ZA SPOMENIK LOKALNEGA POMENA,
predlog– prva obravnava**

Predlog sklepa:

Občinski svet Občine Gorje sprejme predlog Odloka o razglasitvi cerkve sv. Nikolaja v Mevkužu za spomenik lokalnega pomena.

Peter Torkar
Župan Občine Gorje

1. ZAKONSKA PODLAGA

Pravni temelj za sprejem akta je Zakon o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/2008, 123/2008, 30/2011), v nadaljevanju ZVKD-1.

2. OCENA STANJA NA PODROČJU, KI GA AKT UREJA

Cerkev stoji v severozahodnem delu vasi, pod vzpetino »na Mevcu«. Po prvih podatkih naj bi cerkev v Mevkužu stala že v 13. stoletju. Seveda je bila večkrat prezidana, tako da se je od osnovne gotske arhitekture ohranilo le malo. Za čas nastanka velja letnica 1465, ki jo omenja vizitacija iz leta 1668. Stavba je bila prenovljena v 17. stoletju, kasneje je bila še dodatno barokizirana. Številni gotski elementi, predvsem prezbiterij, so se ohranili vse do danes.

V osnovi gre torej za gotsko arhitekturo z gotskim prezbiterijem, barokizirano ladjo in baročnim zvonikom. Na baročnem zvoniku je letnica 1723.

Največji pečat cerkvi dajejo gotske freske v glavni ladji in zakristiji, naslikane v 15. stoletju. Freske naj bi naslikal mojster Bolfgang in so pomemben spomenik našega srednjeveškega slikarstva. Oprema je baročna.

3. RAZLOGI IN CILJI ZA SPREJETJE ODLOKA

Dne 25. 2. 2021 smo s strani Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Kranj (v nadaljevanju: ZVKDS OE Kranj) prejeli dopis, s katerim so nas seznanili z njihovo podporo pobudi lastnika (Župnije Gorje) za razglasitev cerkva v Občini Gorje (t. j. cerkve sv. Jurija v Zgornjih Gorjah, cerkve sv. Ožbolta v Spodnjih Gorjah in cerkve sv. Nikolaja v Mevkužu) za spomenike lokalnega pomena. Po njihovem mnenju gre za cerkve, ki si tak status glede na kulturnozgodovinsko in umetniško vrednost zaslužijo in bodo, v kolikor je občina zainteresirana za razglasitev, pristopili k pripravi strokovnih podlag za razglas.

Postopek razglasitve spomenika lokalnega pomena v skladu z 12. in 13. členom Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 -ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 – ZNOrg) vodi občina. Predlog za razglasitev spomenika lokalnega pomena pripravi zavod.

Razglasitev v praksi pomeni, da se enota dediščine ne varuje preko prostorskega akta, ampak ima posamezna enota svoj odlok o razglasitvi z natančneje navedenimi vrednotami, varstvenim režimom, hkrati pa to lastniku oz. investitorju omogoči prijavo na različne razpise za sofinanciranje restavriranja oziroma obnove (večkrat je prvi pogoj za prijavo razglasitev za spomenik lokalnega ali državnega pomena).

ZVKDS je 30. 9. 2021 občini posredoval strokovne podlage za razglasitev treh cerkva za spomenike lokalnega pomena.

Osnovni namen zavarovanja je zagotoviti dolgoročno ohranjanje in varovanje kulturne dediščine. Konkretni namen razglasitve cerkve sv. Nikolaja v Mevkužu za kulturni spomenik lokalnega pomena je, da se zagotovi njen nadaljnji obstoj in celovitost in ohranijo naslednje varovane sestavine:

- tloris in prostorska zasnova,
- horizontalni in vertikalni gabariti,
- oblika fasad, razporeditev okenskih in vratnih odprtin in oblika in vrsta stavbnega pohištva vključno z zasteklitvijo,
- oblika in sestava medetažnih konstrukcij,
- oblika in sestava historičnih strešnih konstrukcij,
- oblika in naklon streh ter tip kritin,
- ostanki notranje opreme,
- grajena strukture z ometi in stavbnimi členitvami,
- historična oprema cerkvenega prostora,

ter se še posebej ščitijo naslednje vrednote:

- v osnovi gotska arhitektura, ki je bila kasneje barokizirana. Ladji je bil dodan baročni zvonik in v veliki meri je ohranjena izvirna substanca spomenika;
- ohranjeni bistveni elementi cerkvene arhitekture in baročna cerkvena oprema;
- nespremenjena namembnost od srednjega veka naprej;
- stenske poslikave pripisane krogu mojstra Bolfganga, enega najpomembnejših protagonistov stenskega slikarstva srednjega veka v našem prostoru (poslikave se slutijo tudi na do danes neznanih mestih v prezbitერიju);
- visok znanstveni potencial za področje stenskega slikarstva, lesene plastike in slikarstva poznega baroka oz. 19. stoletja.

Glede na navedeno je pripravljen predlog Odloka o razglasitvi cerkve sv. Nikolaja v Mevkužu za kulturni spomenik lokalnega pomena, in sicer na pobudo kranjske območne enote Zavoda RS za varstvo kulturne dediščine, skladno z 12. členom ZVKD-1.

4. POGLAVITNE REŠITVE V ODLOKU

Predlog Odloka v skladu z 13. členom ZVKD-1 obsega: identifikacijo spomenika, vrednote, ki utemeljujejo razglasitev, varstveni režim spomenika, javno dostopnost spomenika in zaznambo v zemljiški knjigi. V skladu 109. členom ZVKD-1 nadzor nad izvajanjem tega odloka opravlja pristojni Inšpektorat Republike Slovenije za varstvo kulturne dediščine. V skladu z 58. členom ZVKD-1 se spomenik označi s predpisano oznako po Pravilniku o označevanju nepremičnih kulturnih spomenikov (Uradni list RS, št. 94/21), ki ne krni zgodovinske podobe ali posameznih delov kulturnega spomenika in je nameščena na pročelju ali podobnem primernem mestu spomenika.

5. OCENA FINANČNIH IN DRUGIH POSLEDIC SPREJEMA ODLOKA

Sprejem odloka za Občino Gorje ne predstavlja finančnih posledic.

6. GRAFIČNO ALI KARTOGRAFSKO GRADIVO

Obrazložitvi sta priloženi kopiji kartografske in katastrske karte, ki sta kot prilogi tudi sestavni del tega odloka.

Pripravila:

Barbara Whitfield, univ. dipl. prav.

Priloge:

- *Predlog Odloka o razglasitvi cerkve sv. Nikolaja v Mevkužu za spomenik lokalnega pomena z obrazložitvijo*
- *Strokovne podlage za razglasitev cerkva v Občini Gorje za spomenike lokalnega pomena*
- *kartografsko gradivo*

Predlog

Na podlagi 13. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine /ZVKD-1/ (Uradni list RS, št. 16/2008, 123/2008, 30/2011) in 15. člena Statuta občine Gorje (Uradno glasilo občin, št. 13/2017) je Občinski svet Občine Gorje na svoji ... redni seji dne ... sprejel

Obrazložitev:

Pravna podlaga za sprejem odloka je določilo prvega odstavka 13. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine /ZVKD-1/, ki določa, da se spomenik lokalnega pomena razglasi z odlokom občine. Akt o razglasitvi v skladu z drugim odstavkom 13. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine /ZVKD-1/ obsega zlasti:

- identifikacijo spomenika, vključno z določitvijo meje spomenika tako natančno, da so meje določljive v naravi in zemljiškem katastru,
- vrednote, ki utemeljujejo razglasitev za spomenik,
- varstveni režim spomenika,
- vplivno območje, kadar je to zaradi zagotavljanja prostorske celovitosti spomenika potrebno, vključno z določitvijo meje vplivnega območja tako natančno, da so meje določljive v naravi in zemljiškem katastru,
- varstveni režim v vplivnem območju,
- morebitno obveznost javne dostopnosti spomenika,
- zahteve glede upravljanja ter morebitno obveznost sprejema načrta upravljanja in
- inventarno knjigo premičnin, ki so sestavni del spomenika, kadar je to potrebno.

ODLOK

o razglasitvi cerkve sv. Nikolaja v Mevkužu za spomenik lokalnega pomena

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(vsebina odloka)

- (1) S tem odlokom Občina Gorje (v nadaljevanju: občina) razglasi za kulturni spomenik lokalnega pomena naslednjo enoto nepremične kulturne dediščine:

Mevkuž – cerkev sv. Nikolaja - EŠD: 1822.

- (2) Spomenik se razglasi z namenom, da bi trajno zagotovili ohranitev in posebno družbeno varstvo kulturnih vrednot na območju Občine Gorje, saj ima enota kulturne dediščine iz prve alineje zaradi kulturnih in sodobnih družbenoekonomskih vrednosti poseben pomen za Občino Gorje.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 13. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine /ZVKD-1/, ki določa, da se spomenik lokalnega pomena razglasi z odlokom predstavniškega organa občine.

2. člen

(uporaba predpisov)

Za vprašanja v zvezi z zavarovanjem vrednote iz prvega člena tega odloka, ki niso posebej urejena s tem odlokom, se uporabljajo določila zakona, ki ureja varstvo kulturne dediščine.

Obrazložitev:

Z besedilom se določa t.i. subsidiarna uporaba Zakona o varstvu kulturne dediščine /ZVKD-1/. V skladu z navedenim se za vsa vprašanja v zvezi z razglasitvijo spomenika lokalnega pomena, ki niso posebej urejena s tem odlokom, uporabljajo določila tega zakona.

3. člen (pomen pojmov)

V tem odloku uporabljeni pojmi imajo enak pomen kot je določen z zakonom, ki ureja področje varstva kulturne dediščine.

Obrazložitev:

Z besedilom je določeno, da imajo pojmi v tem odloku enak pomen, kot jih imajo pojmi v Zakonu o varstvu kulturne dediščine /ZVKD-1/.

II. SPOMENIK

4. člen (spomenik)

(1) Lega, obseg spomenika in lastništvo:

Cerkev Sv. Nikolaja (EŠD: 1822) - Mevkuž

katastrska občina	parcelna številka	cela/del	številka stavbe	lastnik
Višelnica I (2186)	141	cela	227	ŽUPNIJA GORJE, Zgornje Gorje 45, 4247 Zgornje Gorje

(2) Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000 in je sestavni del tega odloka.

(3) Izvirnik načrta, ki je sestavni del tega odloka, hranita Ministrstvo za kulturo, INDOK center in Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano v skladu z določilom prve alineje drugega odstavka 13. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine /ZVKD-1/, ki določa, da akt o razglasitvi spomenika lokalnega pomena vsebuje identifikacijo spomenika, vključno z določitvijo meje spomenika tako natančno, da so meje določljive v naravi in zemljiškem katastru.

III. VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV

5. člen (vrednote, ki utemeljujejo razglasitev)

Vrednote, ki utemeljujejo razglasitev cerkve sv. Nikolaja v Mevkužu za kulturni spomenik lokalnega pomena:

- V osnovi gotska arhitektura, ki je bila kasneje barokizirana. Ladji je bil dodan baročni zvonik. V veliki meri ohranjena izvirna substanca spomenika;
- Ohranjeni bistveni elementi cerkvene arhitekture in baročna cerkvena oprema;
- Nespremenjena namembnost od srednjega veka naprej;
- Stenske poslikave pripisane krogu Mojstra Bolfganga, enega najpomembnejših protagonistov stenskega slikarstva srednjega veka v našem prostoru (poslikave se slutijo tudi na do danes neznanih mestih v prezbiteriju);
- Visok znanstveni potencial za področje stenskega slikarstva, lesene plastike in slikarstva poznega baroka oz. 19. stoletja.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano v skladu z določilom druge alineje drugega odstavka 13. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine /ZVKD-1/, ki določa, da akt o razglasitvi spomenika lokalnega pomena vsebuje vrednote, ki utemeljujejo razglasitev za spomenik.

Na tem mestu je potrebno opomniti na določilo prvega odstavka 11. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine /ZVKD-1/, ki določa, da se lahko registrirana nepremična dediščina, ki:

- predstavlja izrazit dosežek ustvarjalnosti ali dragoceno prispeva h kulturni raznolikosti,
- je pomemben del prostora ali dediščine Republike Slovenije ali njenih regij ali

- predstavlja vir za razumevanje zgodovinskih procesov, pojavov ter njihove povezanosti s sedanjo kulturo in prostorom,
- zaradi svojega izjemnega pomena za državo ali posebnega pomena za pokrajino ali občino razglasi za spomenik.

IV. VARSTVENI REŽIM SPOMENIKA

6. člen (varovane sestavine spomenika)

Varovane sestavine spomenika:

- tloris in prostorska zasnova,
- horizontalni in vertikalni gabariti,
- oblika fasad, razporeditev okenskih in vratnih odprtin in oblika in vrsta stavbnega pohištva vključno z zasteklitvijo,
- oblika in sestava medetažnih konstrukcij,
- oblika in sestava historičnih strešnih konstrukcij,
- oblika in naklon streh ter tip kritin,
- ostanki notranje opreme,
- grajena strukture z ometi in stavbnimi členitvami, kamnoseški elementi
- historična oprema cerkvenega prostora,
- ostanki poslikav na zunanjsčini in v notranjsčini.

7. člen (varstveni režim)

- (1) Za spomenik velja splošni varstveni režim, ki določa ohranjanje in varovanje stavb v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti. Dovoljeni so obnovitveni posegi in posegi za njihovo predstavitev in interpretacijo, vzpostavitev izvirne namembnosti ali muzejske funkcije ter funkcije, ki spodbujajo dostopnost spomenika. Dovoljeni so posegi za redno vzdrževanje z uporabo historičnih materialov.
- (2) Velja tudi režim, ki določa:
  - spodbujanje trajnostne uporabe spomenika, to je uporabe spomenika na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njegovih kulturnih lastnosti;
  - spodbujanje vzdržnega razvoja spomenika, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena ohranitev spomenika za prihodnje generacije;
  - spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in druge pomene spomenika;
  - ohranjanje lastnosti in družbenega pomena spomenika ter njegove materialne substance;
  - ohranjanje »varovanih sestavin spomenika«;
  - dovoljeni so posegi v spomenike, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
  - dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za ohranitev spomenikov ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
  - za vsako spremembo funkcije kulturnih spomenikov ali njihovih delov in za vsak poseg v spomenike in njihove dele je potrebno pridobiti kulturno varstvene pogoje in kulturno varstveno soglasje Zavoda za varstvo kulturne dediščine.
- (3) Poleg varstvenih režimov pa velja še izrecna prepoved:
  - stavbe poškodovati ali podreti;
  - spreminjati njihovo tlorisno in višinsko zasnovo;
  - spreminjati njihovo konstrukcijsko zasnovo in gradiva.
- (4) Izjemoma je ob predhodnem soglasju pristojne službe za varstvo kulturne dediščine možno:
  - na osnovi predhodnih konservatorskih raziskav spremeniti posamezne dele spomenika v kvalitetnejše oziroma v bolj avtentično stanje;
  - izvajati znanstvenoraziskovalna dela;
  - spremeniti oziroma dopolniti namembnost objektov, če ni možno zagotoviti prvotne funkcije in če s tem nista bistveno prizadeti materialna substanca in pričevalnost objektov;

- spremeniti oziroma dopolniti konstrukcijske zasnove, če ni mogoče drugače zagotoviti statične stabilnosti objektov;
- posegati v okolico objektov zaradi njegove boljše prezentacije in interpretacije.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano v skladu z določilom tretje alineje drugega odstavka 13. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine /ZVKD-1/, ki določa, da akt o razglasitvi spomenika lokalnega pomena vsebuje varstveni režim spomenika. Na tem mestu je potrebno opozoriti na dejstvo, da se varstveni režimi pri različnih spomenikih zelo razlikujejo in je potrebno te razlike pri določanju varstvenega režima upoštevati.

V. JAVNA DOSTOPNOST SPOMENIKA

8. člen

Razvojna usmeritev za kulturni spomenik, ki je sestavina tega odloka, je ohranitev kulturne namembnosti ter postopno restavriranje ter obnavljanje in zagotavljanje dostopnosti javnosti v sorazmerju z zmožnostmi lastnika oziroma posestnika. Javni dostop ne sme ogrozati spomenika in posameznih spomeniških vrednot, zlasti ne njegove osnovne namembnosti.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano v skladu z določilom šeste alineje drugega odstavka 13. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine /ZVKD-1/, ki določa, da akt o razglasitvi spomenika lokalnega pomena vsebuje morebitno obveznost javne dostopnosti spomenika.

VI. NADZORSTVO

9. člen

Nadzor nad izvajanjem tega odloka opravlja pristojni Inšpektorat Republike Slovenije za varstvo kulturne dediščine.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano v skladu 109. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine /ZVKD-1/, ki določa, da nadzor nad izvajanjem določb tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov in drugih aktov, ki se nanašajo na varstvo, opravlja inšpektor, pristojen za dediščino.

VII. KONČNE DOLOČBE

10. člen

(označevanje spomenika)

Spomenik se označi s predpisano oznako po Pravilniku o označevanju nepremičnih kulturnih spomenikov (Uradni list RS, št. 94/21), ki ne krni zgodovinske podobe ali posameznih delov kulturnega spomenika in je nameščena na pročelju ali podobnem primernem mestu spomenika.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano v skladu z 58. členom Zakona o varstvu kulturne dediščine /ZVKD-1/, ki določa, da se z namenom izboljšanja dostopa javnosti nepremični spomeniki označijo. Označevanje se opravi, kadar to ni v nasprotju s koristmi varstva in drugimi javnimi koristmi. Označevanje se opravi tudi kot oblika varstva za primer oboroženih spopadov na podlagi mednarodnih pogodb, katerih podpisnica je Republika Slovenija. Način označevanja predpiše minister.

11. člen

(zaznamba v zemljiški knjigi)

Pristojno sodišče po uradni dolžnosti zaznamuje v zemljiški knjigi pravni status kulturnega spomenika lokalnega pomena na nepremičnini, navedeni v prvem odstavku 4. člena tega odloka.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano v skladu z določilom tretjega odstavka 13. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine /ZVKD-1/, ki določa, da se na podlagi akta o razglasitvi pravni status nepremičnega spomenika zaznamuje v zemljiški knjigi kot zaznamba nepremičnega spomenika. Organ, ki je spomenik razglasil, pošlje akt o razglasitvi na pristojno zemljiško knjigo. Vpis nepremičnega spomenika v zemljiško knjigo se opravi po uradni dolžnosti.

12. člen**(objava in začetek veljavnosti)**

Ta odlok se objavi v Uradnem glasilu slovenskih občin in začne veljati petnajsti (15) dan po objavi.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila 66. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, ki določa, da mora biti statut in drugi predpisi občine objavljeni, veljati pa začnejo petnajsti dan po objavi, če ni v njih drugače določeno. Statut in drugi predpisi se objavijo v uradnem glasilu (npr. Uradnem glasilu slovenskih občin).

Številka:.....

Datum: .....

Občina Gorje
Peter Torkar
župan

**Strokovne podlage za razglasitev cerkva c ovčini Gorje za spomenike
lokalnega pomena**

II. del:

Mevkuš - Cerkev sv. Nikolaja
EŠD: 1822

Matevž Remškar, mag. um. zgod.

Kranj, februar 2021

Obvezni elementi predloga za razglasitev
nepremičnega kulturnega spomenika

Datum: 31. 3. 2021

I. VRSTA SPOMENIKA

- spomenik lokalnega pomena
 spomenik državnega pomena

II. ENOTA DEDIŠČINE

EŠD: 1822

Ime enote: Mevkuž - Cerkev sv. Nikolaja

III. OBSEG RAZGLASITVE

- posamezni spomenik
 spomeniško območje
 razglasitev na podlagi sporazuma
 enotno zavarovanje spomenika in narave

IV. OPIS ENOTE

Cerkev stoji v severozahodnem delu vasi, pod vzpetino "na Mevcu". Po prvih podatkih naj bi cerkev v Mevkužu stala že v 13. stoletju. Seveda je bila večkrat prezidana, tako da se je od osnovne gotске arhitekture ohranilo le malo. Za čas nastanka velja letnica 1465, ki jo omenja vizitacija iz leta 1668. Stavba je bila prenovljena v 17. stoletju, kasneje je bila še dodatno barokizirana. Številni gotški elementi, predvsem prezbiterij, so se ohranili vse do danes.

V osnovi gre torej za gotško arhitekturo z gotškim prezbiterijem, barokizirano ladjo in baročnim zvonikom. Na baročnem zvoniku je letnica 1723.

Največji pečat cerkvi dajejo gotške freske v glavni ladji in zakristiji, naslikane v 15. stoletju. Freske naj bi naslikal mojster Bolfgang in so pomemben spomenik našega srednjeveškega slikarstva. Oprema je baročna.

Janez HÖFLER, *O prvih cerkvah in župnijah na Slovenskem. K razvoju cerkvene teritorialne organizacije slovenskih dežel v srednjem veku*, Ljubljana 2016 (2., revidirana in dopolnjena izdaja, elektronska knjiga: http://viharnik.com/downloads/Oprvihcerkvah_zizdaja.pdf).

Janez HÖFLER, O Mojstru Bolfgangu in nekaterih pogledih na srednjeveško stensko slikarstvo na Slovenskem, *Raziskovanje kulturne ustvarjalnosti na Slovenskem. Šumijev zbornik. Ob 20. letnici Znanstvenega inštituta* (ed. Jadranka Šumi), Ljubljana 1999, pp. 343–364.

Janez HÖFLER, Mojster Bolfgang in njegov krog, *Gotika v Sloveniji* (Ljubljana, Narodna galerija, 1. 6.–1. 10. 1995, ed. Janez Höfler), Ljubljana 1995, cat. n. 155–161, pp. 307–310.

Janez HÖFLER, *Srednjeveške freske v Sloveniji. I: Gorenjska*, Ljubljana 1996.

Janez HÖFLER, *Stensko slikarstvo na Slovenskem med Janezom Ljubljanskim in Mojstrom sv. Andreja iz Krašc*, Ljubljana 1985a.

Ivan KOMELJ, *Gotska arhitektura*, Ljubljana 1969 (Ars Sloveniae).

France STELE, *Monumenta artis slovenicae I. Srednjeveško stensko slikarstvo*, Ljubljana 1935.

France STELE, *Slikarstvo v Sloveniji od 12. do 16. stoletja*, Ljubljana 1969.

France STELE, *Gotsko stensko slikarstvo*, Ljubljana 1972 (Ars Sloveniae).

Tomaž ZADNIKAR, Mojster Bolfgang na Gornjem Porenju, *Zbornik za umetnostno zgodovino, n. s.*, XL/40, 2004, pp. 71–100.

Adela ŽELEZNIK, Novoodkriti freski v podružnični cerkvi sv. Miklavža v Mevkužu pri Zgornjih Gorjah, *Zbornik za umetnostno zgodovino, n. v.* 25, 1989, pp. 71–74.

V. VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- V osnovi gotška arhitektura, ki je bila kasneje barokizirana. Ladji je bil dodan baročni zvonik. V veliki meri ohranjena izvorna substanca spomenika.
- Ohranjeni bistveni elementi cerkvene arhitekture in baročna cerkvena oprema;
- Nespremenjena namembnost od srednjega veka naprej;
- Stenske poslikave pripisane krogu Mojstra Bolfganga, enega najpomembnejših protagonistov stenskega slikarstva srednjega veka v našem prostoru (poslikave se slutijo tudi na do danes neznanih mestih v prezbitერიju);
- Visok znanstveni potencial za področje stenskega slikarstva, lesene plastike in slikarstva poznega baroka oz. 19. stoletja.

VI. VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

Varuje se cerkvena arhitektura v celoti v obstoječih gabaritih ter z arheološkimi plastmi pod cerkvijo, vsa gradiva same stavbe; Tloris in prostorska zasnova, horizontalni in vertikalni gabariti, oblika fasad, razporeditev okenskih in vratnih odprtij in oblika in vrsta stavbnega pohištva vključno z zasteklitvijo, oblika in sestava konstrukcij, oblika in sestava historičnih strešnih konstrukcij, oblika in naklon streh ter tip kritin, ostanki notranje opreme, grajena strukture z ometi in stavbnimi členitvami. Varuje se historična oprema cerkvenega prostora. Še posebej se ščitijo v prejšnji točki našete vrednote.

VII. OBSEG IN PODATKI O LASTNIKI

VII.1. Spomenik

katastrska občina	parcelna številka	cela / del	številka stavbe	lastnik
Višelnica I (2186)	141	cela	227	ŽUPNIJA GORJE Zgornje Gorje 045, 4247 Zgornje Gorje

VII.2. Vplivno območje

Spomenik nima vplivnega območja.

VIII. PREMIČNINE, KI SO SESTAVNI DEL SPOMENIKA

Premičnine, ki so integralni del spomenika, so našete v točki VI.

IX. OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim, ki določa ohranjanje in varovanje cerkve v izvirnosti in neokrnjenosti. Dovoljeni so obnovitveni posegi in posegi za njihovo predstavitev in interpretacijo ter funkcije, ki spodbujajo dostopnost in ohranjanje spomenika. Dovoljeni so posegi za redno vzdrževanje z uporabo historičnih materialov.

Velja tudi režim, ki določa:

- spodbujanje trajnostne uporabe spomenika, to je uporabe spomenika na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njegovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja spomenika, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena ohranitev spomenika za prihodnje generacije;
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in druge pomene spomenika;
- ohranjanje lastnosti in družbenega pomena spomenika ter njegove materialne substance;
- ohranjanje »varovanih sestavin spomenika«;
- dovoljeni so posegi v spomenike, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za ohranitev spomenikov ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- za vsako spremembo funkcije kulturnih spomenikov ali njihovih delov in za vsak poseg v spomenike in njihove dele je v skladu z 28., 29., 30. in 31. členom ZVKD-1 potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in kulturnovarstveno soglasje Zavoda za varstvo kulturne dediščine.

X. PREDKUPNA PRAVICA NA NEPREMIČNINI V VPLIVNEM OBMOČJU

X.1. Uveljavljanje predkupne pravice v vplivnem območju

V primeru predvidenega uveljavljanja predkupne pravice v vplivnem območju je treba lastnike parcel, za katere je predvideno uveljavljanje, s tem seznaniti. V takšnem primeru v tabelo v točki VII.2 označite parcele, na katerih predlagate uveljavljanje predkupne pravice.

- Ne predlagamo uveljavljanja predkupne pravice.
- Predlagamo uveljavljanje predkupne pravice posameznih parcel v vplivnem območju (parcele so označene v tabeli v točki VII.2.).
- Predlagamo uveljavljanje predkupne pravice za vse parcele v vplivnem območju.

XI. OBVEZNOST JAVNE DOSTOPNOSTI SPOMENIKA

XI.1. Obveznost javne dostopnosti spomenika

Z aktom o razglasitvi je treba zagotoviti obveznost javne dostopnosti spomenika

da ne

XII. UPRAVLJANJE SPOMENIKA

Zakon predpisuje obveznost določitve upravljavca in sprejetje načrta upravljanja za spomenike, ki so varovani na podlagi mednarodnih pravnih aktov in za spomeniška območja (glej 59. in 60. člen ZVKD-1). Z aktom o razglasitvi se lahko opredeli obveznost sprejetja načrta upravljanja tudi za druge spomenike.

XII.1. Obveznost sprejetja načrta upravljanja

Z aktom o razglasitvi je treba opredeliti obveznost sprejetja načrta upravljanja.

da ne

XIII. RAZGLASITEV SPOMENIKA, KI VPLIVA NA OHRANJANJE NARAVE

Razglasitev se nanaša na območje, varovano ali zavarovano po predpisih s področja ohranjanja narave da ne

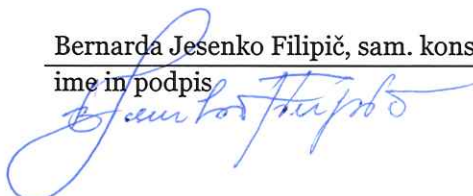
XIV. USKLAJENOST Z REGISTROM NEPREMIČNE KULTURNE DEDIŠČINE

- Podatki v predlogu za razglasitev so v celoti usklajeni s podatki registra.
 Podatki v predlogu za razglasitev niso usklajeni z registrom, potrebna je sprememba vpisa.

Usklajenost preveril:

Bernarda Jesenko Filipič, sam. kons. teh.

ime in podpis

XV. GRAFIČNE PRILOGE

- Izris spomenika in vplivnega območja na DKN.
Izris mora vsebovati navedbo EŠD, katastrske občine, merila izrisa in datuma izrisa.
Spomenik in vplivno območje (če obstaja) morata biti na izrisu jasno označena, parcele morajo biti označene s parcelnimi številkami.
Izris mora biti žigosan.
- Izris spomenika in vplivnega območja na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1 : 5000.
Izris mora vsebovati navedbo EŠD, merila izrisa in datuma izrisa.
Spomenik in vplivno območje (če obstaja) morata biti na izrisu jasno označena.
Izris mora biti žigosan.

XVI. SEZNANITEV LASTNIKA Z RAZGLASITVIJO

12. člen ZVKD-1 določa, da seznanitev lastnikov s predlogom za razglasitev opravi zavod za spomenike državnega pomena in občina za spomenike lokalnega pomena. Javno obravnavo je treba izvesti, če gre za razglasitev spomeniškega območja. S seznanitvijo je lastnikom dana možnost, da podajo svoje mnenje v zvezi z razglasitvijo.

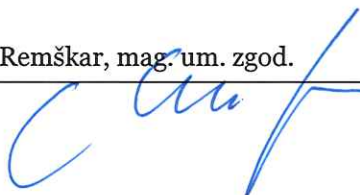
Zavod se mora do mnenj lastnikov opredeliti. S predlogom za razglasitev je treba seznaniti tudi upravljavca.

Predviden način obveščanja lastnikov/upravljavcev:

- po pošti (priporočeno s povratnico)
 z javnim naznanilom
 javna obravnava
 drugo:

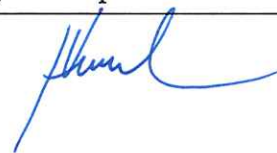
Odgovorni konservator:

Matevž Remškar, mag. um. zgod.

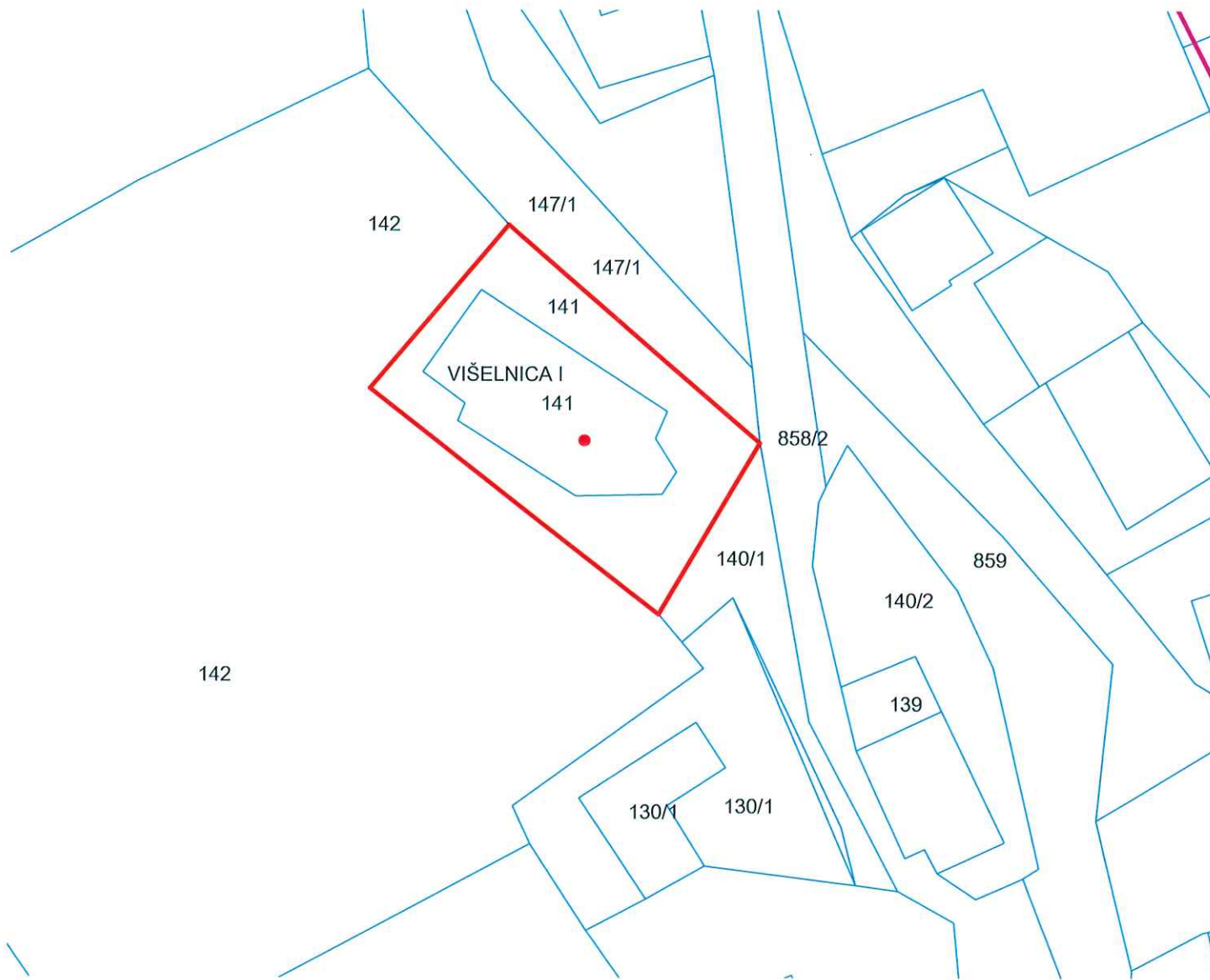

Vodja območne enote:

Irena Vesel, univ. dipl. inž. arh.

EŠD 11822 Mevkuž - Cerkev sv. Nikolaja

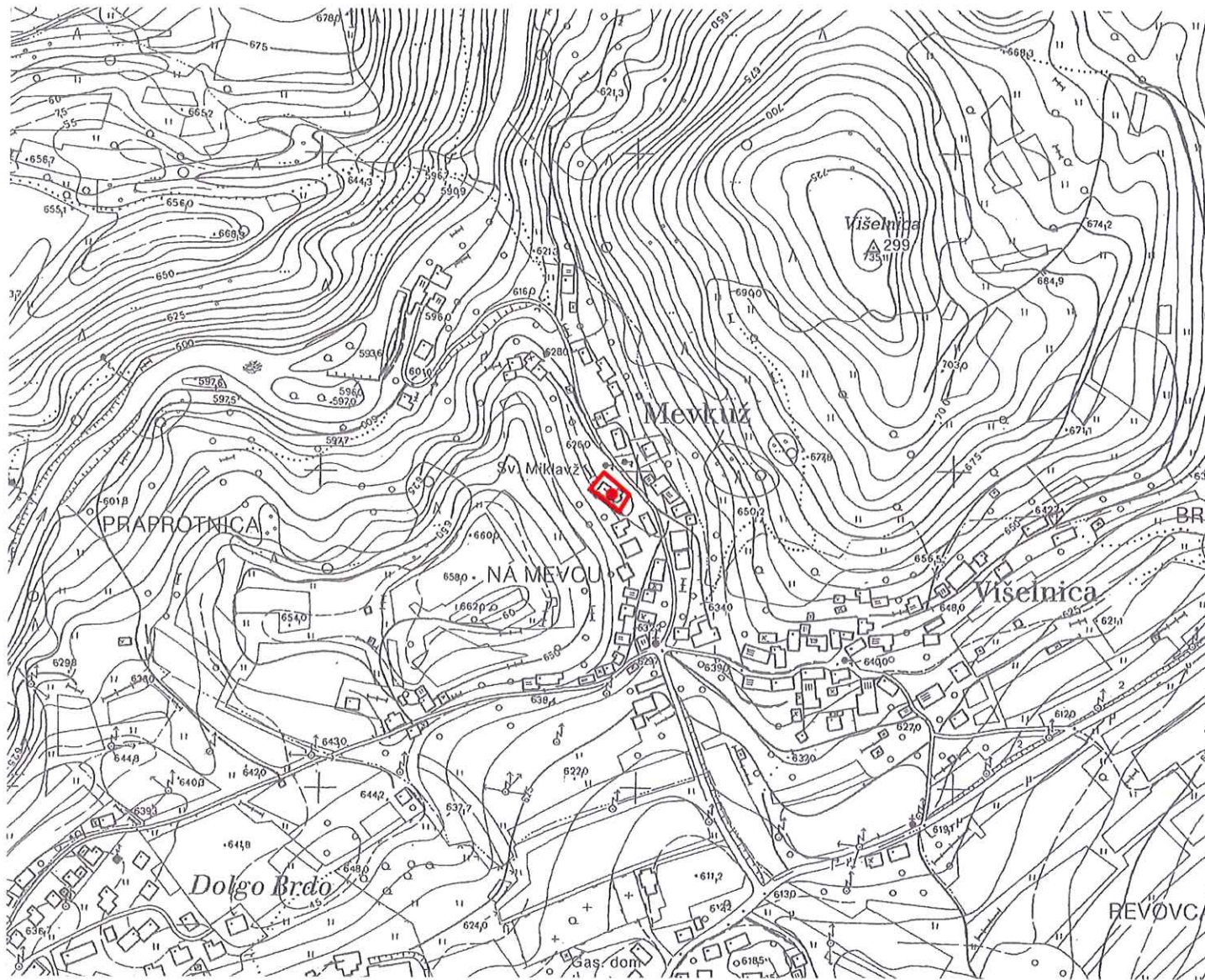
Legenda:

- centroid nepremične kulturne dediščine
- ▭ območje nepremične kulturne dediščine
- ▭ meja vplivnega območja
- ▭ meja parcele
- ▭ meja katastrske občine

Vir podatkov:
Register nepremične kulturne dediščine (RKD) (Ministrstvo za kulturo)
Vir za kartografsko osnovo: DKN/TTN5 / TTN10 (Geodetska Uprava RS)

Merilo 1:500
Bled 20
Datum izdaje: 31.08.2021
B.J.F.

EŠD 11822 Mevkuž - Cerkev sv. Nikolaja

Legenda:

- centroid nepremične kulturne dediščine
- območje nepremične kulturne dediščine
- meja vplivnega območja
- meja parcele
- meja katastrske občine

Vir podatkov:
Register nepremične kulturne dediščine (RKD) (Ministrstvo za kulturo)
Vir za kartografsko osnovo: DKN/TTN5 / TTN10 (Geodetska Uprava RS)

Merilo 1:5000

Bled 29

Datum izdise: 31.08.2021

B.J.F.

Redni izpis iz zemljiške knjige

čas izdelave izpisa: 31.8.2021 - 8:44:05

Nepremičnina

tip nepremičnine: 1 - zemljiška parcela
vir ID znaka: 1 - zemljiški kataster
ID znak: parcela 2186 141

katastrska občina 2186 VIŠELNICA I parcela 141 (ID 611087)

Plombe:

Z nepremičnino ni povezana nobena zemljiškoknjižna zadeva, o kateri še ni pravnomočno odločeno.

Osnovni pravni položaj nepremičnine:

ID osnovnega položaja: 4554795
vrsta osnovnega položaja: 101 - vknjižena lastninska pravica
delež: 1/1
imetnik:
1. matična številka: 1117866000
firma / naziv: ŽUPNIJA GORJE
naslov: Zgornje Gorje 045, 4247 Zgornje Gorje

omejitve:

Vpisana ni nobena pravica ali pravno dejstvo, ki omejuje lastninsko pravico na nepremičnini